

הַלְבוּת פְּרָכּוֹת סִימָן רַבֵּג

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק טז]

מִפֶּל מְקוֹם פִּינָן שְׁפָכְרָ דְשׁ פִּתְּחָן לִית פִּתְּחָן שְׁמַתָּה³³.

33) ומי שגר בדירה שכורה ואחר כך קנאה, דעת הגרש"ז אויערבך (חיים של ברכה סי' א אות ח, וראה שיח הלכה סי' כב הע' כז) שצריך לברך 'שהחיינו', כיון שיש לו שמחת הלב בקנייתה.

[שנה"צ ס"ק כ]

וְנִרְאָה לִי דְאֶפְלֵי אִם לֹא פִּנָּן קָדָם שְׁמַתָּה³⁴.

34) ומי שקנה כלי על מנת למוכרו מיד, כתב הא"א (בוטשאטש, מהדר"ת ס"ג ד"ה כלים חרשים) שאינו מברך 'שהחיינו', אבל אם קנה על מנת ליחנו מיד במתנה, יברך 'שהחיינו'. ואם בדעתו להשתמש בו כמה שירצה, אף אם דעתו למוכרו לאחר מכן, צריך לברך 'שהחיינו'.

[משנ"ב ס"ק יז]

לֹא יִבְרַךְ 'שֶׁהַחַיִּינוּ' עַד שֶׁעָשָׂה שְׁלִיכָשׁ הַבְּגָד³⁵ או יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהַקְלָה³⁶.

35) ושעת הברכה, מבואר בשו"ע הרב (סדר ברכת הנהנין פי"ב אות ד) שהיא מיד אחר לבישת הבגד. אכן, בספר ברכת הבית (שער כד אות טז הע' לו) כתב, שיש לברך קודם הלבישה, כדין כל הברכות שמברכים עובר לעשייתן.

ואם לא בירך מיד, כתב השו"ע הרב (שם) שיברך כל זמן שלא פשט את הבגד, אבל אם פשטו על דעת שלא לחזור וללבושו מיד, אינו מברך בלבישה שניה. והכף החיים (סי' לא) כתב, שאם שכח לברך בשעת הלבישה, יכול לברך כל זמן שתוקף השמחה בלבו (ובלבישה ראשונה), ולאחר מכן יברך בלא שם ומלכות. וכעין זה כתב בספר ברכת הבית (שם) שאין לברך על הלבישה אלא סמוך ללבישה, אבל אם שהה זמן רב לא יברך, וכן לא יברך על לבישה שניה. אכן הא"א מבטשאטש (סי' ד"ה ברכת שהחיינו) כתב, שמסביר אפשר לברך גם לאחר כמה פעמים, כל זמן שהבגד נקרא חדש. [וראה במשנ"ב לעיל ס"ק טו ו-ג].

ומי שקנה כמה בגדים, כתב הכף החיים (סי' ל) שאף על פי שאינו לובש כעת אלא אחד, מי"מ נפטרו שאר הבגדים בברכתו, כיון שמעיקר הדין הברכה היא בשעת הקניין, וכבר קנאם, אלא שלכתחילה יכוון בברכתו לפטור את שאר הבגדים, ואם לא כיון, יברך עליהם בשעת הלבישה בלא שם ומלכות.

ולגבי בגד ישן שתיקנחו מחדש בסיגנון אחר, ראה א"א (בוטשאטש סי' ג ד"ה מלבוש ישן).

36) אולם הקונה טלית וצריך להטיל בה ציצית, כתב לעיל (סי' כב ס"ק א) שלא ימתין מלברך עד שילבשו, אלא יברך מיד בעשיית הציצית, כדי לצאת גם דעת הסוברים שיש לברך על עשיית המצוה [עשיית הציצית]. ואמנם אם לא בירך בעשייתה, מבואר ברמ"א שם שיברך כשיתעטף בה בפעם ראשונה [וראה בביה"ל שם ד"ה בשעת].

הקונה בגד אצל חייט נאמן [שאינו חופר שעטנז], דעת הגרי"ש אלישיב (אשרי האיש ח"א פל"ט אות כב) שצריך לברך 'שהחיינו' בקנייתו, אף אם הוא מחמיר לבדוקו משעטנז לפני שלובשו.

[משנ"ב ס"ק יח]

הִינּוּ קָדָם 'שֶׁהַחַיִּינוּ'³⁷.

37) בביאור דבריו, כתב השו"ע הלכות (סי"ח) שיש לברך 'מלביש ערומים' קודם 'שהחיינו' [וראה במשנ"ב לעיל ס"ק ו שיש להקדים זיין האמת' שהיא חובה ל'שהחיינו' שיש אומרים שאינה אלא רשות]. אכן, הערוך השלחן (סי' יז) כתב, שברכת 'שהחיינו' קדמת לברכת 'מלביש ערומים' [וראה במשנ"ב לקמן סי' רכה ס"ק יא ובשעה"צ ס"ק יב שהאוכל פרי חדש לכתחילה יקדים ברכת 'שהחיינו' לברכת הפרי משום הפסק בין הברכה לאכילה, וראה בשו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' ד אות לג, ב]. וראה במשנ"ב להלן (ס"ק כא) ובשערי תשובה (ס"ק ג).

[משנ"ב ס"ק כא]

בְּמָקוֹם שֶׁנִּהְיֶין שְׁעוֹשִׂין הַלְבָּשָׁה לְנַעֲרִים יְתוּמִים, כֵּל אֶחָד מֵהַיְתוּמִים יִבְרַךְ 'מְלָבִישׁ עֲרֻמִּים' וּבְרַכַּת 'הַטוֹב וְהַמְטִיב', דְּהָא אֵינָא בְּנָה טוֹבָה עוֹד לְכַמָּה נְעָרִים³⁸.

38) והוסיף בשעה"צ (ס"ק כח) שהוא דומה ליורש יחד עם אחיו שמברך 'הטוב והמטיב', כיון שיש עוד אנשים שמקבלים עמו טובה, וביאר בשו"ת שלמת חיים (סי' רה), שאף על פי שמי שיש לו שדה אינו נחשב בירידת הגשמים לשותף בטובה עם בעלי שדות אחרים, ואינו מברך 'הטוב והמטיב', במבואר בביה"ל לעיל (סי' רכא סי' ד"ה מברך), מי"מ נחשבים כל הנערים כשותפים בטובה, משום שמדובר בחברה שניתקנה לצורך הלבשת יתומים רבים, והרי הם כמו אחים שירשו יחד את אביהם, ויתכן שעוד עדיף מזה, ועל כן נחשבים כל היתומים כשותפים בטובה.

[ביה"ל ד"ה שהיא]

אִי פִּנָּן 'שֶׁהַחַיִּינוּ' לֹא הָיִי לְבִשְׁלָה³⁹.

39) וכן כתב השו"ע הרב (סדר ברכת הנהנין פי"ב אות ג).

[משנ"ב ס"ק כב]

וְהוּא הִדִּין שְׁאָר כְּלִים שְׂאִין חֲשׂוּבִים וְאֵין צָרִף לְשִׁמְתָּה בְּקָהִם⁴⁰.

40) ומי שקנה טלית קטן, כתב בשו"ת אגרות משה (ארו"ח סי' פ) שאף שמוסתימות לשון השו"ע לעיל (סי' כב ס"א) משמע שמברך עליה 'שהחיינו', מי"מ אין לברך אלא רק מי שהיא חשובה לו, אבל לסתם בני אדם אין זה בגד חשוב [וכן כתב השו"ע הלכות סוף הל' ציצית, שבזמנינו נראה שאין כל כך שמחה בטלית קטן ואין לברך]. ואף שמחמת המצוה היא חשובה לו, לא נראה שיברך, כיון שעצם הבגד אינו חשוב לו, אבל על טלית גדול, ודאי שיש לברך 'שהחיינו' כיון שהיא בגד חשוב.

